

**ADLİ YARGI İLK DERECE MAHKEMESİ VE BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
ADALET KOMİSYONLARI**

A. KONU BAŞLIKLARI

1- Disiplin Cezasını Gerektiren Eylemleri Tespit Edilen Hâkimlerle İlgili Bildirimde Bulunmadığı.....	1
2- Disiplin Soruşturması Yapılmaksızın Ceza Tayin Edildiği	1
3- Disiplin Soruşturmalarında Gerekli Hassasiyetin Gösterilmediği.....	1
4- İnceleme ve Soruşturmaların Usulüne Uygun Yürütülmediği	2
5- Mal Bildirimi Beyannamelerinin Alınmadığı.....	3
6- Yazı İşleri Müdürlüğü İçin Görevlendirme Yapılmadığı	3
7- Yemin Belgelerinin Özlük Dosyalarında Mevcut Olmadığı veya Eksik Tanzim Edildiği	3
8- Personelin Geçici Görevlendirilmesinde Görevlendirme Süresinin Belirtilmediği	4
9- İşlemlerde Yasa Yolunun Gösterilmediği.....	4
10- Avukatlık Mazbatasından Damga Vergisi Alınmadığı	4
11- Arşiv Komisyonu Kurulmadığı veya Ayıklama Çalışmalarının Yapılmadığı	4
12- Seçilme Engeli Bulunan Kişinin İzleme Kurulu Üyesi Olarak Belirlendiği.....	5
13- Konut Tahsis Komisyonunun Genelgeye Aykırı Şekilde Oluşturulduğu	5

B. ÖNERİ METİNLERİ

1- Disiplin Cezasını Gerektiren Eylemleri Tespit Edilen Hâkimlerle İlgili Bildirimde Bulunmadığı

... Mahkemeler Veznesi hesabındaki zimmete dair husus, ... tarihinde komisyona intikal ettirildiği hâlde, komisyon başkanınca sadece ilgili memurlara yönelik bildirimde bulunduğu, sorumluluğu bulunan hâkimler yönünden gereğinin takdir ve ifası için Adalet Bakanlığına bildirimde bulunulmamış olduğu görülmüştür.

2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 62/2 maddesi uyarınca, adalet komisyonu başkanlarının, görev yaptıkları yargı çevresi içindeki hâkimlerin disiplin cezasını gerektiren eylemlerini öğrenmeleri durumunda keyfiyeti Adalet Bakanlığına bildirmeleri gerektiğinin unutulmaması,

2- Disiplin Soruşturması Yapılmaksızın Ceza Tayin Edildiği

Disiplin amirince soruşturma yapılmaksızın ... hakkında disiplin cezası verilmiş olduğu tespit edilmiştir.

Memurlar hakkında, isnat edilen suç nedeniyle soruşturmacı tayin edilip usulüne uygun bir soruşturma yapılarak soruşturma raporu hazırlanması ve isnat edilen disiplin suçuna konu eylem veya işlem ile tutum ve davranışların tek tek bildirilerek, ilgilinin savunması alındıktan sonra yetkili disiplin amirince disiplin cezası verilmesi, tarafsız bir soruşturmacı tarafından herhangi bir disiplin soruşturması yapılmaksızın disiplin cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı yolundaki Danıştay 12. Dairesinin 22/03/2016 tarihli ve E:2016/815, K:2016/1531 sayılı kararının göz önünde bulundurulması,

3- Disiplin Soruşturmalarında Gerekli Hassasiyetin Gösterilmediği

İlk derece adalet memurlarıyla ilgili derdest disiplin soruşturması dosyalarının incelenmesinde;

..., ... suçlarından ..., ..., haklarında açılan ceza davalarının sonuçlarının beklendiği,

... tarihinde Sulh Hukuk Mahkemesi Hâkimliğine (ÖS) hakkında disiplin soruşturması başlatılıp akabinde bilgi verilmesi istendiği hâlde aradan uzun zaman geçmesine karşın evrakın akıbetinin araştırılmadığı,

Anlaşılmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 131. maddesinin açık hükmü karşısında, memur hakkında açılan ceza davasının beraat ile sonuçlanması hâlinde dahi disiplin cezası verilmesine engel bulunmadığı göz önünde tutularak, mesleki disiplin ve otoritenin sağlanması ve disiplin cezasının gerçek hedefinin yitirilmemesi için, sözü edilen soruşturmaların sürüncemede bırakılmayıp gecikmeksizin karara bağlanmasına gayret gösterilmesi,

Aynı Kanun'un 127. maddesinde belirtilen zamanaşımı sürelerinin hitamından evvel karar ittihazında titiz davranılması, ceza kovuşturmasının mevcudiyetinin disiplin soruşturması zamanaşımını uzatmayacağına bilinmesi,

Soruşturmaların sürüncemede bırakılmayarak zamanaşımına uğramalarının önüne geçilmesi amacıyla evrak akıbetinin mutad aralıklarla takip edilmesi,

4- İnceleme ve Soruşturmaların Usulüne Uygun Yürütülmediği

Komisyonla bağlı memurlarla ilgili yapılan inceleme ve soruşturmanın usulüne uygun olarak yürütülmediği, bu bağlamda;

Komisyon başkanının muhakkik görevlendirme yazısında fiilin cezasına işaret edildiği,

Disiplin amiri ya da muhakkik tarafından ilgili memurun ifadesinin alınmasıyla yetinildiği ayrıca savunmasının istenilmediği,

Disiplin eyleminin tarihinin açık bir şekilde belirlenmediği, düzenlenen inceleme ve/veya soruşturma raporunun da eksik ve yetersiz olduğu,

Görülmüştür.

Hakkında inceleme ve soruşturma yapılması gereken memura isnat edilen fiile dair bir bulgu temin edilmemişken, komisyon başkanlığının muhakkik görevlendirme yazısında, fiilin hangi cezayı muhtevi olduğuna dair bir belirleme yapılamayacağına gözetilmesi,

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 127. maddesinde belirtilen zamanaşımı sürelerinin tespiti bakımından, disiplin eyleminin gerçekleştiği ya da temadinin son bulunduğu tarih/tarihlerin açık şekilde belirlenmesine önem verilmesi,

Adalet Bakanlığı Disiplin Yönetmeliği ile bu Yönetmelik'in uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 31/12/2019 tarihli ve 17/1 sayılı Genelgesi'nde açıklandığı üzere; tahkikatı müteakiben, "soruşturmacı atanma yazısının tarih ve sayısı, disiplin amirinin isnat edilen fiil veya hâli öğrenme tarihi ve soruşturmaya

başlama tarihi, müşteki veya mağdurun kimlik bilgileri, hakkında soruşturma yapılan memurun kimliği, iddia konusu olay, fil veya hâlin gerçekleştiği tarih ve yer, savunma, leh ve aleyhe olan deliller (tanık beyanları, raporlar...), delillerin değerlendirilmesi ve sonuç” başlıkları altında ayrıntılı bir rapor düzenlenmesi ve raporun dizi listesine bağlanarak takdimi gerektiğinin bilinmesi,

5- Mal Bildirimi Beyannamelerinin Alınmadığı

... sicil sayılı dosyalarda, mal bildiriminde bulunmak zorunda olan bir kısım görevlilerden söz konusu beyannamelerin alınmadığı tespit edilmiştir.

Personel Genel Müdürlüğünün mal bildirimini konulu 01/01/2006 tarihli 88 sayılı Genelgesi’nde de açıklandığı gibi, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu’nun 7. maddesi gereğince, bu Kanun kapsamındaki görevlere devam edenlerin sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç Şubat ayı sonuna kadar mal bildirimlerini yenilemeleri sağlanarak kanuni zorunluluğun yerine getirilmesi,

6- Yazı İşleri Müdürlüğü İçin Görevlendirme Yapılmadığı

Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığında kalem iş ve işlemlerinin zabıt kâtibi marifetiyle yürütüldüğü, yazı işleri müdürlüğü için müstakil bir görevlendirme yapılmadığı görülmüştür.

2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu’nun 113/4 maddesi uyarınca, adalet komisyonunda bir yazı işleri müdürünün bulunması zorunlu olduğundan bu görevi yürütmek üzere en az bir yazı işleri müdürünün görevlendirilmesi hususunda gereğinin yerine getirilmesi,

7- Yemin Belgelerinin Özlük Dosyalarında Mevcut Olmadığı veya Eksik Tanzim Edildiği

Mahkemelerde göreve başladığı tarihten sonra asaleti onanan memurlara ait yemin belgelerinin özlük dosyalarında mevcut olmadığı,

Sözleşmeli olarak göreve başlayan (CB), (DE), (MN)’nin ... yılında kadrolu memurluğa atanmalarına rağmen yemin belgelerinin özlük dosyalarında bulunmadığı,

... yılında (CB), (MA), ... yılında (NS), (SO), (FÇ), (MK), ... yılında (EE) ve (YK)’nın aday memurluk süresini doldurup komisyonca en geç bir ay içerisinde amirleri huzurunda yemin ettirilmelerinin istenmesine ve bu konuda karar alınmasına rağmen, düzenlenen tutanaklarda yemin ettiren amirin kimliği ile yemin tarihinin yazılmadığı,

Görölmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 6. maddesi gereğince, ilgili memurlara yeminleri yaptırılarak yemin belgelerinin özlük dosyalarına konulması,

Mezkur Kanun’un aynı maddesinde yer alan, “Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatle uygulamak zorundadırlar. Devlet memurları bu hususu ‘Asli Devlet Memurluğuna’ atandıktan sonra en geç bir ay içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak ‘Yemin Belgesi’ni imzalayarak göreve başlarlar” hükmü gereğince ilgililerin kimin

huzurunda ve hangi tarihte yemin ettiğinin düzenlenecek belgelere eklenmesi gerektiğinin unutulmaması,

8- Personelin Geçici Görevlendirilmesinde Görevlendirme Süresinin Belirtilmediği

Personel hakkında tesis edilen geçici görevlendirme kararlarında, genel olarak görevlendirme süresinin belirtilmemiş olduğu saptanmıştır.

2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun "Adalet Komisyonlarının Görevleri" başlıklı 114. maddesinin a/4 bendinde yer alan, "Atamaları doğrudan Bakanlıkça yapılanlar dışındaki adli ve idari yargı ile ceza infaz kurumları ve tutukevleri personelinin geçici olarak görevlendirmesini, yetki alanı içerisinde altı ayı geçmemek üzere yapmak" şeklindeki hüküm ile "Belli bir süre belirtilmeksizin tesis edilen geçici görevlendirme işlemlerinde hukuka uyarlık bulunmadığı" yolundaki Danıştay 8. Dairesi'nin 26/01/2004 tarihli ve 2003/2047-2004/352 sayılı ilamı ile "Geçici görevlendirmelerin belli bir süre ile sınırlı olmak kaydıyla yapılabileceğine" dair Danıştay 2. Dairesi'nin 23/11/2007 günlü ve 2007/1275-2007/4535 sayılı kararının görevlendirmelerde göz önünde bulundurulması,

9- İşlemlerde Yasa Yolunun Gösterilmediği

.... karar sayılılarda olduğu gibi geçici görevlendirme, naklen atanma talebinin reddi, muvafakat talebinin reddi ve görevden uzaklaştırma gibi personelin menfaatini ihlal edebilecek ve bu nedenle idari davaya konu olabilecek kararların bir kısmında, yasal başvuru yollarının ve sürelerinin gösterilmemiş olduğu görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması" başlıklı 40/2 maddesinde yer alan, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır" amir hükmünün dikkate alınması,

10- Avukatlık Mazbatasından Damga Vergisi Alınmadığı

Avukatlık stajını tamamlayanlar için düzenlenen mazbata asıl ve örneklerinden denetim dönemine ait toplam ... TL damga vergisinin alınmadığı anlaşılmıştır.

Avukatlık stajının mahkemeler nezdinde yapılan bölümünü belgelendiren ve adalet komisyonu başkanlıklarınca düzenlenen mazbata asıllarının 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun (1) sayılı tablosunun II/1-b ve suretlerinin de aynı tablonun IV-3 bentleri gereğince damga vergisine tabi olduğunun göz önünde bulundurulması,

11- Arşiv Komisyonu Kurulmadığı veya Ayıklama Çalışmalarının Yapılmadığı

Birim arşivi ayıklama ve imha komisyonunun yöntemine aykırı bir biçimde Cumhuriyet savcısı başkanlığında Cumhuriyet başsavcılığı birim arşivi sorumlusu, komisyon üyesi hâkim ile komisyon yazı işleri müdürü ve kâtibinden oluşturulduğu,

Denetim dönemi içerisinde herhangi bir çalışma yapılmadığı,

Beyan ve müşahede edilmiştir.

İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığının "Arşiv Hizmetleri" konulu 06/03/2007 tarihli ve 128/1 sayılı Genelgesi'nin 4/B maddesinin (c) bendinde açıklandığı üzere, adli yargı adalet

komisyonlarının evrakı ile ilgili olarak arşiv ayıklama ve imha komisyonunun; Cumhuriyet başsavcısı veya görevlendireceği Cumhuriyet başsavcivekilinin başkanlığında, Cumhuriyet başsavcılığı birim arşivi sorumlusu, komisyon başkanı veya görevlendireceği komisyon üyesi hâkim ile komisyon yazı işleri müdürü ve kâtibinden oluşturulacağının göz ardı edilmemesi, her yıl Ocak ayı içerisinde yapılması gereken birim arşiv ayıklama faaliyetlerinin ilgili genelgede belirtilen şekilde icrasında gecikmeye meydan verilmemesi,

12- Seçilme Engeli Bulunan Kişinin İzleme Kurulu Üyesi Olarak Belirlendiği

İzleme Kurulu yedek üyesi Eczacı (MB)'nin ... Ceza İnfaz Kurumu ile ilgili alım, satım ve benzeri hukuki ilişkilere taraf olduğu beyan olunmuştur.

4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu'nun 4/1 maddesinin, "Ceza infaz kurumları ve tutukevleri ile ilgili ihale, alım, satım ve benzeri hukuki ilişkilere taraf olanların izleme kurulu başkan ve üyeliğine seçilemeyeceklerine" dair amir hükmüne riayet edilmesi,

13- Konut Tahsis Komisyonunun Genelgeye Aykırı Şekilde Oluşturulduğu

İdare mahkemesi başkanının yıllık izinde olduğu ... tarihinde, ... sayılı lojman tahsis kararının, idare mahkemesi başkan vekilinin katılımıyla oluşturulması gereken konut tahsis komisyonu yerine adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu tarafından alındığı anlaşılmıştır.

Adalet Bakanlığı İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığının 21/03/2013 tarihli ve 152 sayılı "Kamu Konutları Lojman Tahsis Komisyonunun Oluşumu" konulu Genelgesi uyarınca adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu bulunan her mahalde mülhakatlarını da kapsayacak şekilde kamu konutlarının tahsisini yapmak üzere konut tahsis komisyonu oluşturulacağı, konut tahsis komisyonunda adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu başkanı başkanlığında, Cumhuriyet başsavcısı ve bölge idare mahkemesi başkanının yer alacağı, bölge idare mahkemesi başkanlığı bulunmayıp tek idare veya vergi mahkemesi olan yerlerde mahkeme başkanı, her iki mahkemenin olduğu yerlerde vergi mahkemesi başkanı, birden fazla idare veya vergi mahkemesi olan yerlerde 1 nolu mahkeme başkanı, idare ve vergi mahkemesi bulunmayan mahallerde ise adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunun konut tahsis komisyonu olarak görev yapacağı hüküm altına alınmış olduğundan mahkeme başkanının izinli olması hâlinde konut tahsis komisyonunun mahkeme başkan vekilinin katılımıyla oluşturulması gerektiğinin bilinmesi,

---//---